Valtiopäivä

Vaihtoehtobudjetit

Oppositio haastoi hallituksen budjetin *omilla vaihtoehdoillaan*

Oppositioryhmät esittelivät eduskunnassa omat budjettivaihtoehtonsa vuodelle 2027. Keskustelu sosialidemokraattien vaihtoehdosta kesti yli neljä tuntia. Hallitus ja oppositio kiistelivät erityisesti velasta, veroista ja pienituloisten määrästä.

SOME
Valiokunta suitsisi haitallista suunnittelua mieluummin kuin asettaisi ikärajoja.

VEROT
Ensi vuoden tuloveroasteikko hyväksyttiin: 12,64–37,5 prosenttia.

VAALIT
Vaalirahoituksen valvontaan tulisi uhkasakko ja aluevaalilippuun ympyrän tilalle neliö.

Kuva on luotu tekoälyllä.

PÄIVÄN PÄÄJUTTU

Oppositio haastoi hallituksen budjetin omilla vaihtoehdoillaan

Oppositioryhmät esittelivät eduskunnassa omat budjettivaihtoehtonsa vuodelle 2027. Keskustelu sosialidemokraattien vaihtoehdosta kesti yli neljä tuntia. Hallitus ja oppositio kiistelivät erityisesti velasta, veroista ja pienituloisten määrästä.

Eduskunnan päivän pisin keskustelu käytiin sosialidemokraattien vaihtoehtobudjetista: siinä käytettiin 125 puheenvuoroa 255 minuutin aikana. Samassa yhteydessä sai keskustella myös keskustan, vihreiden, vasemmistoliiton ja Liike Nytin vaihtoehdoista. Antti Lindtmanin ja Tytti Tuppuraisen (sd) mukaan puolueen vaihtoehdosta hyötyisi yhdeksän kymmenestä suomalaisesta. Se palauttaisi työttömyysturvan ja asumistuen suojaosat ja ottaisi miljardin vähemmän velkaa. Antti Kaikkosen (kesk) mukaan keskustan vaihtoehto ottaisi ensi vuonna noin 1,4 miljardia euroa vähemmän velkaa kuin hallitus. Minja Koskelan (vas) mukaan vasemmistoliiton vaihtoehto nostaisi 102 000 ihmistä köyhyysrajan yläpuolelle. Saara Hyrkön (vihr) mukaan vihreät vähentäisivät lapsiperheköyhyyttä lähes 30 000 lapsella. Valtiovarainministeri Riikka Purra ja kokoomuksen puhujat vetosivat riippumattomiin laskelmiin, joiden mukaan SDP:n vaihtoehto lisäisi pienituloisten määrää. Vaihtoehdoista ei tehty päätöstä.

KA 9/2026 vp

SALISSA PÄÄTETTIIN

Suomeen muuttaville työttömille pienempi kotoutumistuki

Alle kolme vuotta Suomessa asunut työtön, joka ei täytä työssäoloehtoa, saisi yleistuen pienempänä kotoutumistukena. Vaatimus ei koskisi esimerkiksi niitä, jotka osoittavat riittävän suomen tai ruotsin kielen taidon.

1. käsittely alkoi ja yleiskeskustelu päättyi. Käsittely keskeytettiin.

HE 109/2026 vp · kielikokeet · tilapäinen suojelu · tukimuodot

Valmistelu: sosiaali- ja terveysministeriö 1.4.2024 alkaen · 77 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna STM074:00/2024

Valtion talousarvio vuodelle 2027

Talousarvioesityksestä käytiin lähetekeskustelu. Siihen liittyy 380 kansanedustajien talousarvioaloitetta.

Talousarvioaloitteet lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

HE 175/2026 vp · valtiontalous · finanssipolitiikka · valtion talousarviot

Valmistelu: valtiovarainministeriö 23.2.2026 alkaen · Hankeikkuna VM022:00/2026

Keskustan vaihtoehtobudjetti

Keskusta palauttaisi työttömyysturvan suojaosan, ei korottaisi sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakasmaksuja ja parantaisi työmatkavähennystä. Puolue vastustaa yhteisöveron alennusta.

Keskusteltiin ja käsittely päättyi. Päätöstä ei tehty.

KA 12/2026 vp

Vihreiden vaihtoehtobudjetti

Vihreät karsisivat haitallisia yritystukia, hinnoittelisivat ympäristöhaitat ja vahvistaisivat koulutusta. Aloitteen mukaan vaihtoehto nostaisi lähes 30 000 lasta köyhyydestä.

Keskusteltiin ja käsittely päättyi. Päätöstä ei tehty.

KA 10/2026 vp

Vasemmistoliiton vaihtoehtobudjetti

Vasemmistoliitto vastustaa yhteisöveron laskemista 18 prosenttiin ja terveydenhuollon asiakasmaksujen korottamista. Uutta velkaa otettaisiin vähemmän kuin hallituksen esityksessä.

Keskusteltiin ja käsittely päättyi. Päätöstä ei tehty.

KA 13/2026 vp

Liike Nytin vaihtoehtobudjetti

Liike Nyt laskisi yhteisöveron 15 prosenttiin investoiville yrityksille ja peruisi yleisen kahden prosentin alennuksen. Se karsisi yritystukia ja verottaisi säätiöitä.

Keskusteltiin ja käsittely päättyi. Päätöstä ei tehty.

KA 11/2026 vp

Poliisi saisi pysäyttää miehittämättömiä kulkuneuvoja

Poliisi voisi puuttua miehittämättömään kulkuneuvoon teknisellä laitteella, voimakeinoilla tai ampuma-aseella. Puolustusvoimien olisi annettava tässä virka-apua.

Hyväksyttiin 1. käsittelyssä hallintovaliokunnan mietinnön mukaisena

HE 165/2026 vp · miehittämättömät vesikulkuneuvot · miehittämättömät ajoneuvot · raja-alueet

Valmistelu: sisäministeriö 30.6.2025 alkaen · 13 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna SM009:00/2025

Kyselytunnilla kysyttiin työttömyydestä

Saku Nikkanen (sd) kysyi hallitukselta työttömyydestä ja työllisyyspolitiikasta. Aiheesta käytettiin 48 puheenvuoroa.

Käsittely päättyi

SKT 186/2026 vp

Ahvenanmaalla voisi lunastaa maata turvallisuussyistä

Valtakunnan lunastuslakia voitaisiin soveltaa Ahvenanmaalla kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi. Laki säädetään kiireellisessä perustuslain säätämisjärjestyksessä.

Lähetekeskustelu. Puhemiesneuvosto ehdotti lähettämistä perustuslakivaliokuntaan.

HE 343/2026 vp · elinkeino-oikeus · pakkolunastus · Ahvenanmaan itsehallintolaki

Valmistelu: oikeusministeriö 24.3.2023 alkaen · 74 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna OM024:00/2023

EU:n kumppanuussopimus Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren maiden kanssa

Sopimus korvaa Cotonoun sopimuksen.

Mietintö pantiin pöydälle

HE 204/2026 vp · Cotonou-sopimus · Karibianmeren alue · kansainvälinen kauppa

Valmistelu: ulkoministeriö 1.11.2023 alkaen · 5 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna UM021:00/2023

Suomen ja Australian diplomaattien puolisot saavat tehdä töitä

Edustustojen työntekijöiden perheenjäsenet voisivat tehdä töitä toisessa maassa diplomaattistatuksesta luopumatta.

Hyväksyttiin 1. käsittelyssä mietinnön mukaisena

HE 276/2026 vp · Australia · konsulit (ulkomaanedustajat) · diplomaattiset erioikeudet

Valmistelu: ulkoministeriö 26.11.2025 alkaen · 4 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna UM018:00/2025

PÄIVÄN UUTISET

1 Kielitaito ratkaisisi Suomeen muuttavan työttömän tuen suuruuden

Työtön työnhakija, joka ei täytä työssäoloehtoa ja on asunut Suomessa alle kolme vuotta edeltäneen kymmenen vuoden aikana, saisi yleistuen pienempänä kotoutumistukena. Tuki olisi 33,64 euroa päivässä vuoden 2026 tasossa. Vaatimus ei koskisi esimerkiksi niitä, jotka osoittavat riittävän suomen tai ruotsin kielen taidon. Lauri Lyly (sd) ehdotti vastalauseen mukaista muutosta, joka turvaisi täyden tuen suunnitelmaansa noudattavalle, ja Timo Suhonen (sd) kannatti. Juha Hänninen (kok) piti esitystä vastuullisena suunnanmuutoksena.

Lain voimaantulon jälkeen Suomeen muuttava työtön saisi täyden tuen työssäoloehdon tai kielitaidon kautta.

HE 109/2026 vp · kielikokeet · tilapäinen suojelu · tukimuodot

Valmistelu: sosiaali- ja terveysministeriö 1.4.2024 alkaen · 77 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna STM074:00/2024

2 Kyselytunnilla kiisteltiin hallituksen työllisyysluvuista

Saku Nikkanen (sd) kysyi, miten hallituksen ilmoitus 100 000 työpaikan tavoitteesta sopii yhteen kasvavan työttömyyden kanssa. Valtiovarainministeri Riikka Purran mukaan arviot koskevat uudistusten laskennallisia työllisyysvaikutuksia eivätkä syntyneitä työpaikkoja. Inka Hopsu (vihr) muistutti, että alle 25-vuotiaiden työttömyysaste on 25 prosenttia. Työministeri Matias Marttinen kertoi, että nuorten työllistämisseteli laajenee vuoden alusta korkeakouluopiskelijoihin. Aiheesta käytettiin 48 puheenvuoroa, joista ministereiden 24.

Valtiovarainministerin mukaan hallituksen työllisyysluvut ovat laskennallisia arvioita eivätkä syntyneitä työpaikkoja.

SKT 186/2026 vp

3 Psykoterapiakoulutuksen ensimmäisestä vaiheesta tulisi maksuton

Sosiaali- ja terveysvaliokunta puoltaa muuttamattomina lakeja, joilla psykoterapiakoulutus jaetaan kahteen vaiheeseen ja ensimmäinen vaihe muuttuu opiskelijalle maksuttomaksi. Sen suorittanut laillistettu ammattilainen saisi psykososiaalisten menetelmien erikoispätevyyden, joka ei anna oikeutta toimia psykoterapeuttina. Vuodelle 2027 on tarkoitus lisätä uusi 10 miljoonan euron määräraha. Aki Lindén, Krista Kiuru, Kim Berg, Ville Merinen ja Suna Kymäläinen (sd) sekä Aino-Kaisa Pekonen (vas) ehdottavat vastalauseessa aidosti kaksiportaista koulutuspolkua.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset voisivat 1.1.2027 alkaen kouluttautua maksutta varhaisen vaiheen mielenterveystukeen.

StVM 22/2026 vp (HE 168/2026 vp)
Valmistelu: sosiaali- ja terveysministeriö 2.6.2025 alkaen · 112 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna STM063:00/2025

4 Energiatodistukseen tulisi hiilijalanjälki ja E-luku myynti-ilmoitukseen

Ympäristövaliokunta puoltaa energiatodistuksen uudistamista EU-direktiivin mukaiseksi. Myynti- ja vuokrailmoituksessa olisi kerrottava rakennuksen energiatehokkuustunnus ja E-luku, ja uusien rakennusten todistukseen tulisivat hiilijalanjälkitiedot. Valiokunta äänesti mietinnöstä äänin 10–4 (1 tyhjä). Eveliina Heinäluoma, Marko Asell ja Pinja Perholehto (sd) sekä Mai Kivelä (vas) ehdottavat, että kaukolämpöverkon oma energiamuotokerroin otettaisiin todistuksessa huomioon.

Asuntoa myyvän tai vuokraavan on jatkossa kerrottava rakennuksen energiatehokkuus jo ilmoituksessa.

YmVM 19/2026 vp (HE 155/2026 vp)
Valmistelu: ympäristöministeriö 15.1.2025 alkaen · 93 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna YM005:00/2025

5 Tekoäly hoidon tarpeen arvioon vain virkavastuulla

Hallitus esittää, että hyvinvointialueet voisivat käyttää perusterveydenhuollossa automaatiota ja tekoälyä potilaan hoidon tarpeen arvioinnissa. Perustuslakivaliokunnan mukaan laki voidaan säätää tavallisessa järjestyksessä vain, jos siihen kirjataan, että automaation varmistamis- ja valvontatehtävät hoidetaan virkavastuulla. Valiokunta kehotti valtioneuvostoa arvioimaan myös vahingonkorvauslain uudistamista tekoälyn aiheuttamien vahinkojen vuoksi. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan keväällä 2027.

Tekoälyn tekemästä hoidon tarpeen arviosta vastaisi aina virkavastuulla toimiva ihminen.

PeVL 82/2026 vp (HE 199/2026 vp)
Valmistelu: sosiaali- ja terveysministeriö 21.1.2026 alkaen · 88 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna STM011:00/2026

SALIN TUNNELMA

184 puheenvuoroa · 137 vastauspuheenvuoroa · 5 h 38 min

Päivä oli vilkas ja kiistanalainen: 184 puheenvuorosta 137 oli vastauspuheenvuoroja. Vaihtoehtobudjeteista kiisteltiin velasta, veroista ja pienituloisten määrästä. Eniten vastattiin sosialidemokraattien ja ministereiden välillä: sd vastasi ministereille 12 kertaa ja ministerit sd:lle 10 kertaa. Sd vastasi kokoomukselle 8 kertaa ja perussuomalaiset sd:lle 7 kertaa. Keskusta vastasi perussuomalaisille 6 kertaa. Kotoutumistuesta keskusteltiin ilman vastauspuheenvuoroja ja kielitaidon merkityksestä oltiin yleisesti samaa mieltä. Poliisin drooniesitystä puolsivat sekä kokoomuksen että keskustan puhuja.

SALIN LINJAT

SD Puolueen vaihtoehto palauttaisi työttömyysturvan ja asumistuen suojaosat, keventäisi pieni- ja keskituloisten verotusta ja ottaisi miljardin vähemmän velkaa. Puhujien mukaan siitä hyötyisi yhdeksän kymmenestä suomalaisesta.

KOK Kokoomuksen puhujat vetosivat eduskunnan tietopalvelun laskelmiin, joiden mukaan SDP:n vaihtoehto lisäisi pienituloisia. Opposition veronkiristykset heikentäisivät heidän mukaansa investointeja.

PS Perussuomalaisten mukaan SDP hyväksyy vaihtoehdossaan hallituksen säästöt ja leikkaisi sosiaali- ja terveyspalveluista. Opposition vaihtoehdoista puuttuisi uskottava rahoitus.

KESK Keskustan vaihtoehto ottaisi noin 1,4 miljardia euroa vähemmän velkaa kuin hallitus ja peruisi asiakasmaksujen korotukset. Puolue vastusti yhteisöveron alentamista.

VAS Vasemmistoliitto peruisi sosiaaliturvaleikkaukset ja yhteisöveron alennuksen. Puhujien mukaan sen vaihtoehto nostaisi yli 100 000 ihmistä köyhyydestä.

VIHR Vihreät karsisivat ympäristölle haitallisia tukia yli 800 miljoonaa euroa ja panostaisivat koulutukseen 800 miljoonaa euroa hallitusta enemmän. Kyselytunnilla puolue kysyi nuorisotakuusta.

KD Kristillisdemokraattien mukaan veronkorotukset heikentäisivät investointeja. Päivi Räsänen arvosteli SDP:n esitystä rajata kotihoidon tuki kahteen ikävuoteen.

R Puolueen puhujat arvostelivat opposition vaihtoehtojen rahoitusta ja kotimaiseen maatalouteen kohdistuvia leikkauksia. Henrik Wickströmin mukaan oppositio on hyväksynyt lähes kaikki sosiaaliturvan sopeutustoimet.

LIIK Harry Harkimon mukaan taloutta on tasapainotettava useamman vaalikauden ajan. Yhteisöveron alennus pitäisi hänen mukaansa sitoa investointeihin.

TYTTI TUPPURAINEN (SD)
Suomi tarvitsee korjausliikkeen: sosialidemokraatit palauttaisivat suojaosat ja keventäisivät pieni- ja keskituloisten verotusta kotimaisen kysynnän vahvistamiseksi.

ANTTI KAIKKONEN (KESK)
Keskustan vaihtoehto ottaisi ensi vuonna noin 1,4 miljardia euroa vähemmän velkaa ja panostaisi silti työllisyyteen ja palveluihin.

MINJA KOSKELA (VAS)
Vasemmistoliiton vaihtoehto nostaisi 102 000 ihmistä köyhyysrajan yläpuolelle ja velkaantuisi lähes miljardin vähemmän.

RIIKKA PURRA (VALTIOVARAINMINISTERI)
SDP:n vaihtoehto hyväksyy hallituksen sosiaaliturvasäästöt, lisää pienituloisten määrää ja kiristää verotusta.

SAKU NIKKANEN (SD)
Hallituksen ilmoitus 100 000 työpaikan tavoitteen saavuttamisesta on ristiriidassa kasvavan työttömyyden kanssa. Kuinka moni on oikeasti saanut uuden työn?

MEDIA JA SALI

Opposition vaihtoehtobudjetit ja hallituksen työllisyysluvut nousivat laajasti mediaan, ja huomio keskittyi etenkin SDP:n esitykseen ja kiistaan pienituloisten määrästä. Lakiesitykset ja valiokuntien mietinnöt näkyivät jutuissa vähän tai eivät lainkaan.

SDP:n vaihtoehtobudjetti ja kiista pienituloisista

LAAJA

Jutuissa nousi kärkeen eduskunnan tietopalvelun laskelma, jonka mukaan SDP:n mallissa pienituloisia olisi enemmän kuin hallituksen esityksessä. Helsingin Sanomat otsikoi ”Sdp tekisi lähes 18 000 ihmisestä pienituloisen”, Ilta-Sanomat nosti kokoomuksen Sanni Grahn-Laasosen sanat ”Tämä on petos” ja Yle tarkisti kokoomuksen väitteen. Kehys vastaa salissa kokoomuksen puhujien esiin nostamaa laskelmaa, kun taas SDP:n viesti yhdeksän kymmenestä suomalaisesta hyötymisestä näkyi jutuissa lähinnä Joona Räsäsen vastineena. Riikka Purran sanat ”pelottavaa luettavaa” toistuivat Ylen ja MTV Uutisten otsikoissa.

Helsingin Sanomat 25.11.: Vaihtoehto hallitukselle | Laskelma: Sdp tekisi lähes 18 000 ihmisestä pienituloisen
Yle 26.11.: Kokoomus syyttää SDP:n vaihtoehtobudjettia pienituloisten määrän lisäämisestä – tarkistimme, pitääkö väite paikkansa
Ilta-Sanomat 25.11.: Kokoomus löysi yllättävän luvun Sdp:n paperista: ”Tämä on petos”

KA 9/2026 vp

Kyselytunnin kiista 100 000 työllisen tavoitteesta

LAAJA

Media kehysti aiheen valtiovarainministeriön virkamiesten kirjoituksen kautta: Iltalehden mukaan ilmoitus tavoitteen täyttymisestä ”yllättää”, ja Helsingin Sanomat korosti, että tavoite täyttyi, ”vaikka työllisten määrä vähenee”. Tämä vastaa Purran salissa esittämää selitystä laskennallisista työllisyysvaikutuksista. Iltalehti otsikoi kyselytunnin opposition esimerkillä ”Puuiloon haki 21 000 ja 400 valittiin”. Inka Hopsun mainitsema nuorten 25 prosentin työttömyysaste näkyi myös Helsingin Sanomien työmarkkinajutussa.

Iltalehti 26.11.: “Puuiloon haki 21 000 ja 400 valittiin” – Täyslaidallinen Riikka Purralle
Helsingin Sanomat 26.11.: Työllisyys | Virkamiehet: Hallituksen tavoite 100 000 uudesta työllisestä täyttyi, vaikka työllisten määrä vähenee
Helsingin Sanomat 24.11.: Työmarkkinat | Työttömyys kasvaa taas, erityisesti alle 35-vuotiaat ongelmissa

SKT 186/2026 vp

Keskustan vaihtoehto: vähemmän velkaa ja suojaosa

LAAJA

Ylen vertailun otsikko ”Keskusta ottaisi vähiten uutta velkaa” on linjassa sen kanssa, mitä keskusta salissa korosti. Iltalehti puolestaan kehysti samaa budjettia otsikolla ”Rutkasti lisää velkaa”. Monet jutut käsittelivät keskustan talousohjelmaa ja sen esitystä sijoittaa 2 500 euroa jokaisen vastasyntyneen puolesta. Helsingin Sanomat kertoi kyselytunnin kiistasta, jossa Purra ja keskustan Eeva Kalli kiistelivät velanotosta.

Yle 24.11.: Keskusta ottaisi vähiten uutta velkaa, vihreät eniten – vertailimme opposition varjobudjetit
Iltalehti 20.11.: Keskustan varjobudjetti: Rutkasti lisää velkaa ja pakkaspuskuri
Helsingin Sanomat 26.11.: Eduskunta | Keskusta syytti Purraa totuuden säästelystä, Purra keskustaa silmänkääntötempusta

KA 12/2026 vp

Vasemmistoliiton vaihtoehto: verot ja työllisyysvaikutus

LAAJA

Jutut painottivat veronkiristyksiä ja työllisyysvaikutusta. MTV Uutiset otsikoi, että vasemmistoliitto ”kiristäisi veroja 8 miljardilla”, ja Iltalehti kertoi laskelmasta, jonka mukaan esitys veisi ”lähes 60 000 työllistä pakkaselle”. Salissa puolue korosti, että sen vaihtoehto nostaisi yli 100 000 ihmistä köyhyydestä. Helsingin Sanomat nosti esiin pakolaiskiintiön viisinkertaistamisen.

Iltalehti 24.11.: Tyrmäävä laskelma: Vasemmistoliiton esitys veisi lähes 60 000 työllistä pakkaselle – Näin puolue puolustautuu
MTV Uutiset 23.11.: Vasemmistoliitto kiristäisi veroja 8 miljardilla ensi vuonna
Helsingin Sanomat 25.11.: Vaihtoehto hallitukselle | Vasemmistoliitto: Pakolaiskiintiön viisinkertaistaminen tuottaisi viisi miljoonaa euroa

KA 13/2026 vp

Tekoäly hoidon tarpeen arvioon virkavastuulla

VÄHÄINEN

Helsingin Sanomat otsikoi ”Tekoäly saa korvata ihmisen, kun potilaan hoitoa arvioidaan”, ja Iltalehti korosti, että linjaus ”koskee jokaista terveyskeskuksen asiakasta”. Otsikoissa painottui tekoälyn salliminen, kun taas valiokunnan lausunnossa keskeinen ehto oli, että automaation varmistamis- ja valvontatehtävät hoidetaan virkavastuulla.

PeVL 82/2026 vp

Kielitaito ratkaisisi muuttajan työttömyystuen suuruuden

EI NÄKYNYT

Esitys pienemmästä kotoutumistuesta Suomessa alle kolme vuotta asuneille työttömille ei näkynyt seurattujen medioiden jutuissa. Salissa SDP:n Lauri Lyly ehdotti muutosta, joka turvaisi täyden tuen.

HE 109/2026 vp

Jäi uutisoinnin ulkopuolelle. Psykoterapiakoulutuksen maksuttomuus, energiatodistuksen uudistus ja poliisin oikeus pysäyttää miehittämättömiä kulkuneuvoja eivät näkyneet seurattujen medioiden jutuissa.

Seuranta 20.11.–26.11.: kotimainen media, 3207 verkkojuttua.

TULOSSA

- **27.11.** Täysistunto äänestää kotoutumistukiesityksestä. Vastalauseissa ehdotetaan esityksen hylkäämistä.
- **27.11.** Toimeentulotukilain ja vankeuslain muutokset ovat toisessa käsittelyssä.
- **27.11.** Sosiaali- ja terveysvaliokunta kuulee asiantuntijoita uudesta lastensuojelulaista.
- **27.11.** Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta kuulee asiantuntijoita uudesta valmiuslaista.
- **27.11.** Hallintovaliokunta aloittaa kuntien valtionosuusmuutosten mietinnön käsittelyn.
- **1.12.** Kunta- ja terveysjaosto esittelee mietintöluonnoksen ensi vuoden talousarviosta kuntien ja hyvinvointialueiden osalta.

LYHYESTI

- Kirkkojen jäsentiedot siirtyisivät kuolinpesän osakasrekisteriin sähköisen asioinnin helpottamiseksi. HaVM 37/2026 vp (HE 234/2026 vp)
- Yritystuissa painotettaisiin Suomeen kohdistuvia hyötyjä ja yksityisen rahoituksen osuutta. TaVM 33/2026 vp (HE 324/2026 vp)
- Droonit ja satelliitista riippumaton navigointi lisätään kansalliseen vientivalvontaluetteloon. UaVM 17/2026 vp (HE 290/2026 vp)
- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto valvoisi energia-alan metaanipäästöjä. Komissio on aloittanut rikkomusmenettelyn. HE 349/2026 vp
- Kysymys: palauttaako hallitus jälkihuoltonuorten poikkeuksen opintolainan nostamisesta ennen toimeentulotukea? KK 515/2026 vp
- Joakim Vigelius ja Rami Lehtinen (ps) kieltäisivät kuntien ulkomaalaisille suunnatut rekrytointituet. TPA 117/2026 vp
- Sari Sarkomaa (kok) kysyy, selvitetäänkö sokeriveroa lihavuuden ehkäisemiseksi. KK 516/2026 vp
- Aloite selkeyttäisi opettajien ja rehtorien toimivaltuuksia väkivalta- ja uhkatilanteissa. TPA 121/2026 vp

Aineisto: 138 eduskunnan asiakirjaa, joista 71 analysoitu ja 67 vain PDF:nä; 184 puheenvuoroa.

KAIKKI PUHEENVUOROT PUOLUEITTAIN

Jokaisesta puheenvuorosta on tässä yhden virkkeen tiivistelmä sen yleisteemasta. Puheenvuorot ovat kokonaisuudessaan täysistuntojen pöytäkirjoissa.

KOK 24 puheenvuoroa

Jukka Kopra KA 9/2026 vp Sosiaalidemokraatit arvostelevat hallituksen säästöjä sosiaali- ja terveyspalveluista mutta esittävät itse niihin yli miljardin säästöt ja korottaisivat veroja yli miljardilla kasvun käynnistyessä.

Timo Heinonen KA 9/2026 vp Eduskunnan tietopalvelun mukaan sosiaalidemokraattien vaihtoehto tekisi lähes 18 000 suomalaisesta pienituloisen ja puolue esittää 1,2 miljardin leikkauksia sosiaali- ja terveyspalveluihin.

Sofia Vikman KA 9/2026 vp Sosiaalidemokraattien vaihtoehto ei peru sosiaaliturvasäästöjä ja kasvattaisi tietopalvelun mukaan pienituloisten määrää hallitusta enemmän, mikä on takinkääntö.

Ville Valkonen KA 9/2026 vp SDP on vaihtoehdollaan jäänyt kiinni populismista; Suomi menestyy vain keventämällä työn ja yrittämisen verotusta, kun taas oppositiopuolueiden veronkiristykset vahingoittaisivat taloutta.

Sari Sarkomaa KA 9/2026 vp Vasemmistopuolueet kiristäisivät veroja rankasti; SDP hyväksyy vastustamansa sosiaaliturvaleikkaukset ja sen vaihtoehto lisäisi vähätuloisia hallitusta enemmän, mikä ei ole reilua.

Pauli Aalto-Setälä KA 9/2026 vp Opposition vaihtoehdoissa on hyvääkin, mutta kaikki kiristäisivät työn ja yrittämisen verotusta, mikä pysäyttäisi juuri kasvuun lähteneen talouden.

Mia Laiho KA 9/2026 vp SDP on vastustanut hallituksen sopeutuksia mutta esittää itse suurempia leikkauksia, jotka lisäisivät eläkeläisten ja naisten köyhyyttä; sen terveydenhuollon säästöt ovat epämääräisiä.

Pauli Kiuru KA 9/2026 vp Eduskunnan tietopalvelun mukaan SDP:n vaihtoehto lisäisi pienituloisia 17 000:lla, eläkeläisköyhyyttä 13 000:lla ja naisten pienituloisuutta 11 000:lla, mikä on ristiriidassa puolueen köyhyyspuheiden kanssa.

Marko Kilpi KA 9/2026 vp SDP:n väite Itä-Suomen unohtamisesta on perätön, sillä Savo-Karjalaan on tällä kaudella kohdistettu yli miljardi euroa investointeja edellisen kauden alle 300 miljoonan sijaan.

Jukka Kopra KA 9/2026 vp SDP:n vaihtoehto kiristäisi yrittäjien verotusta ja vaikeuttaisi palkkaamista, mutta mediaanipalkkainen palkansaaja saisi siitä vain kaksi euroa kuussa lisää.

Ben Zyskowicz KA 9/2026 vp Eduskunnan tietopalvelun laskelmien mukaan SDP:n vaihtoehto lisäisi pienituloisia naisia ja eläkeläisiä tuhansilla ja vasemmistoliiton vaihtoehto työttömiä kymmenillätuhansilla.

Oskari Valtola KA 9/2026 vp Hallituksen työmarkkinauudistukset parantavat yritysten kilpailukykyä, ja on valitettavaa, että oppositio heikentäisi vaihtoehdoissaan talouden joustavuutta ja kilpailukykyä.

Juha Hänninen KA 9/2026 vp Oppositio jakaa vaihtoehdoissaan rahaa ja kiristäisi veroja vähintään miljardilla, mikä on väärä viesti investointeja harkitseville yrityksille.

Jukka Kopra KA 9/2026 vp SDP:n Itä-Suomi-ohjelmassa ei ole euroja eikä aikataulua, ja vaihtoehtobudjetti toisi alueelle lähinnä 200 miljoonan euron veronkorotukset metsänomistajille ja maatiloille.

Pauli Aalto-Setälä KA 9/2026 vp Oppositio puhuu yhä hallituksen vioista, ja SDP:n yrityksille lupaamat kevennykset ovat pieniä veronkorotuksiin verrattuna eikä mediaanituloinen hyötyisi kuin noin kaksi euroa kuukaudessa.

Juha Hänninen KA 9/2026 vp Opposition veronkiristykset ja erityisesti yhteisöveron kevennyksen peruminen heikentäisivät investointeja, kun taas hallitus taittaa velkaa kasvulla ja menoja priorisoimalla.

Juha Hänninen HE 109/2026 vp Esitys on vastuullinen suunnanmuutos, joka kytkee tuen omiin ponnistuksiin ja kielen oppimiseen; kuuden kuukauden palvelutakuu varmistaa, ettei vastuu jää yksin maahanmuuttajalle.

Juha Hänninen HE 165/2026 vp Kannattaa esitystä, joka laajentaa poliisin valtuudet kaikkiin miehittämättömiin kulkuneuvoihin ja mahdollistaa uhkiin puuttumisen aiempaa varhemmin muuttuneessa turvallisuusympäristössä.

Juha Hänninen KA 9/2026 vp Sosialidemokraattien vaihtoehto sisältää rahoittamattomia lupauksia; eduskunnan tietopalvelun mukaan lähes 150 000 pienituloisinta häviäisi ja yrittäjien verotus kiristyisi.

Juha Hänninen KA 9/2026 vp Hallituksen 100 000 työpaikan tavoite kuvaa velkaantumisen taittamiseen tarvittavaa määrää eikä väite köyhiltä ottamisesta rikkaille antamiseen pidä paikkaansa.

Sofia Vikman KA 9/2026 vp Sosialidemokraattien vaihtoehto paljastaa, ettei velkaantumista voi taittaa ilman ikäviä päätöksiä, joten puolueen pitäisi oikaista aiempia puheitaan.

Juha Hänninen KA 9/2026 vp Sosialidemokraattien vaihtoehto laskisi yrittäjäkotitalouksien tuloja lähes 1 000 euroa vuodessa ja ottaisi yrityksiltä yli puolitoista miljardia antaen takaisin vain 100 miljoonaa.

Juha Hänninen HE 175/2026 vp Talous on kääntynyt kasvuun ja budjetin yritysten kasvua tukevat veroratkaisut vahvistavat kykyä rahoittaa turvallisuutta, puolustusta ja hyvinvointipalveluja.

Heikki Vestman SKT 186/2026 vp Hallitus keventää työn verotusta yli 1,5 miljardilla eurolla. Kysyy, paljonko vasemmistoliiton veronkiristykset pienentäisivät keskituloisen palkansaajan käteen jäävää palkkaa.

PS 21 puheenvuoroa

Jani Mäkelä KA 9/2026 vp Opposition vaihtoehdoista puuttuu uskottava rahoitus eikä niissä ole vaihtoehtoa sosiaali- ja terveyspalvelujen ongelmiin; sosiaalidemokraatit esittävät jopa lisäleikkauksia.

Miko Bergbom KA 9/2026 vp Vasemmistopuolueiden linja on veronkorotuksia ja tulonsiirtoja; ammattiliittojen jäsenmaksujen verovähennys vaikuttaa vaalirahoituksen turvaamiselta.

Sanna Antikainen KA 9/2026 vp Keskustan vaihtoehto ei juuri poikkea hallituksen linjasta; SDP taas hyväksyy tekopyhästi kaikki arvostelemansa sosiaaliturvauudistukset ja kaunistelee sosiaali- ja terveyspalvelujen säästöjä.

Arja Juvonen KA 9/2026 vp Oppositiopuolueiden vaihtoehdoissa on puutteita: keskusta ei anna hyvinvointialueille lisärahaa, SDP:n hoitoleikkaukset jäävät epäselviksi ja vihreät palauttaisivat paperittomien terveyspalvelut.

Sara Seppänen KA 9/2026 vp SDP sumuttaa vastustamalla leikkauksia julkisesti mutta hyväksymällä ne vaihtoehdossaan; sen tasapaino perustuu veronkiristyksiin ja se leikkaisi sosiaali- ja terveyspalveluista puolitoista miljardia.

Juho Eerola KA 9/2026 vp SDP on haukkunut hallitusta mutta hyväksyy vaihtoehdossaan lähes kaikki työmarkkinamuutokset, luopuu polttoaineiden hintaa nostavista esityksistä ja leikkaisi sosiaali- ja terveysmenoja hallitusta enemmän.

Jorma Piisinen KA 9/2026 vp SDP:n lupaama ansiotuloveron kevennys pieni- ja keskituloisille on populismia, sillä se toisi mediaanituloiselle vain noin kaksi euroa kuukaudessa.

Ritva Elomaa KA 9/2026 vp SDP:n ja vihreiden maatalousleikkaukset olisivat vastuuttomia kriisissä olevalle alalle; opposition vaihtoehdot antavat valheellisen kuvan talouden helposta nostamisesta.

Sanna Antikainen KA 9/2026 vp Itä-Suomen vaikeudet johtuvat naapurimaan hyökkäyssodasta eivätkä hallituksesta, joka on tehnyt alueelle historiallisia panostuksia esimerkiksi ratoihin, Vitostiehen ja siltoihin.

Merja Rasinkangas KA 9/2026 vp SDP:n vaihtoehto hyväksyy lähes kaikki hallituksen säästöt, lisäisi pienituloisia ja lopettaisi yli 65-vuotiaiden valinnanvapauskokeilun leikkaamalla Kelan maksamia korvauksia.

Pia Sillanpää KA 9/2026 vp Vasemmistoliiton vaihtoehto oli rehellinen mutta verottaisi liikaa, ja SDP:n ensi kauden terveydenhuollon säästölista on sumutusta.

Juha Mäenpää KA 9/2026 vp SDP:n, vasemmistoliiton ja vihreiden esittämät turpeen veronkorotukset heikentäisivät huoltovarmuutta ja turvallisuutta, sillä turve on kotimainen ja varastoitava energiamuoto.

Kaisa Garedew KA 9/2026 vp Hallituksen budjettiesitys vuodelle 2027 on Suomen tulevaisuudelle selvästi parempi ja realistisempi kuin opposition vaihtoehtobudjetit, ja perussuomalaisten linja pysyy johdonmukaisena.

Sara Seppänen KA 9/2026 vp SDP kuittaa vaihtoehtobudjetissaan hiljaisesti hallituksen uudistukset ilman uusia työllisyystoimia, kun taas muiden oppositiopuolueiden vaihtoehdot ovat sisällöttömiä tai lisäisivät veroja ja työttömyyttä.

Sara Seppänen KA 9/2026 vp SDP:n vaihtoehto tasapainottuu lähinnä veronkiristyksillä, vaikka kasvu syntyy kannustamalla yrityksiä investoimaan eikä verottamalla, minkä vuoksi yhteisöveroa alennettiin.

Pia Sillanpää KA 9/2026 vp Opposition vaihtoehdot ovat ristiriitaisia: vasemmistoliiton veronkiristykset vähentäisivät työllisyyttä ja sosialidemokraattien Kela-korvausten leikkaus pidentäisi julkisen terveydenhuollon jonoja.

Kaisa Garedew KA 9/2026 vp Opposition vaihtoehtobudjetit eivät vakuuta: keskustan esitys on suppea, vasemmiston ja vihreiden epärealistisia ja sosialidemokraattien vaikutukset vähäisiä tai päinvastaisia.

Kaisa Garedew KA 9/2026 vp Sosialidemokraattien esittämä kotihoidon tuen lakkauttaminen heikentäisi perheiden valinnanvapautta eikä olisi taloudellisesti järkevää; puolue myös lisäisi maahanmuuton kustannuksia.

Kaisa Garedew KA 9/2026 vp Sosialidemokraattien vaihtoehdon säästöt ovat epärealistisia ja se rakentuu hallituksen uudistuksille, joita puolue on eduskunnassa vastustanut.

Kaisa Garedew KA 9/2026 vp Sosialidemokraattien vaihtoehto heikentäisi yrittäjien asemaa perumalla yrittäjävähennyksen korotuksen ja pitämällä kiinni ilmastolain tavoitteista.

Kaisa Garedew SKT 186/2026 vp Opposition jopa kuuden miljardin euron veronkiristykset olisivat haitallisia. Työn ja yrittämisen verotusta on kevennettävä, jotta saadaan kasvua ja työpaikkoja.

SD 45 puheenvuoroa

Tytti Tuppurainen KA 9/2026 vp Suomi tarvitsee korjausliikkeen: sosiaalidemokraatit palauttaisivat työttömyysturvan ja asumistuen suojaosat ja keventäisivät pieni- ja keskituloisten verotusta kotimaisen kysynnän vahvistamiseksi.

Antti Lindtman KA 9/2026 vp Hallitus on ajanut Suomen ennätysvelkaan ja -työttömyyteen, kun taas sosiaalidemokraattien vaihtoehdosta hyötyisi yhdeksän kymmenestä suomalaisesta.

Tytti Tuppurainen KA 9/2026 vp
Hallitukselta odottaisi nöyryyttä, sillä sosiaalidemokraattien vaihtoehto hyödyttäisi yhdeksää kymmenestä suomalaisesta, parantaisi työllisyyttä ja vähentäisi velkaa miljardilla.

Seppo Eskelinen KA 9/2026 vp
Sosiaalidemokraattien vaihtoehto ottaisi kaikki mukaan kasvuun vahvistamalla ostovoimaa, pienyrityksiä ja työllisyyspalveluja sekä käynnistämällä Itä-Suomen ohjelman toimeenpanon.

Suna Kymäläinen KA 9/2026 vp
Lapsiperheiden hätä kasvaa; sosiaalidemokraatit auttaisivat palauttamalla suojaosat ja panostamalla asunnottomuuden torjuntaan sekä asumisneuvontaan.

Aki Lindén KA 9/2026 vp
Sosiaalidemokraattien esitys lisäisi hyvinvointialueiden rahoitusta ensi vuonna 350 miljoonaa euroa, ja sen tuottavuuteen perustuva miljardin säästö on puolet kokoomuksen kaavailemasta leikkauksesta.

Pia Viitanen KA 9/2026 vp
Hallituksen lupaukset epäonnistuivat, kun taas sosiaalidemokraattien vaihtoehdossa yhdeksän kymmenestä voittaa, asiakasmaksujen korotukset perutaan ja hoitotakuu palautetaan kahteen viikkoon.

Joona Räsänen KA 9/2026 vp
Hallituksella ei ole varaa ylpeillä, koska sen johdolla on otettu ennätyksellisesti velkaa ja Suomeen on tullut Euroopan korkein työttömyys; opposition esityksiä kannattaisi harkita vakavasti.

Tuula Väätäinen KA 9/2026 vp
Työttömyysturvan suojaosa pitäisi palauttaa, jotta kaukana kasvukeskuksista asuvat työttömät voisivat ottaa vastaan lyhytaikaista työtä toimeentulon vaarantumatta; ministerin tulisi perustella kielteinen kantansa.

Timo Harakka KA 9/2026 vp
Hallituksen talouspolitiikka on epäonnistunut historiallisesti; SDP:n vaihtoehdosta hyötyisi 90 prosenttia suomalaisista ja se tukisi suuryritysten veronalennuksen sijaan pieniä yrittäjiä.

Kimmo Kiljunen KA 9/2026 vp
Eläkkeitä ei pidä leikata; eläkkeiden korottaminen lisäisi valtion verotuloja ja ostovoimaa, kuten valtiovarainministerin oma indeksijäädytyslaskelma käänteisesti osoittaa.

Johanna Ojala-Niemelä KA 9/2026 vp
Hallitus on epäonnistunut työllisyys- ja talouspolitiikassa, kun taas SDP:n vaihtoehto palauttaisi kahden viikon hoitotakuun, peruisi asiakasmaksut ja toisi alle 18-vuotiaille maksuttoman terveydenhuollon.

Timo Suhonen KA 9/2026 vp
Hallitus on ylimielinen, vaikka köyhyys, velka ja työttömyys ovat kasvaneet; SDP palauttaisi työttömyysturvan ja asumistuen suojaosat, jotta jokainen työtunti kannattaisi.

Niina Malm KA 9/2026 vp
Kaakkois-Suomi on pudonnut bruttokansantuotteella mitattuna maakuntien viimeiseksi ja jäänyt hallitukselta vaille apua, joten SDP esittää toimia itäisen Suomen tilanteen parantamiseksi.

Antti Lindtman KA 9/2026 vp
SDP:n vaihtoehdossa suurimpia voittajia ovat pienituloiset ja myös keskituloiset hyötyvät, kun taas suurituloiset maksavat enemmän; lisäksi velkaa otettaisiin miljardi vähemmän.

Lauri Lyly KA 9/2026 vp
Työttömyyden pelko on vienyt luottamuksen kotimarkkinoilta, joten suojaosat on palautettava ja työttömiä koulutettava tekoälyn muuttamaan työelämään.

Riitta Kaarisalo KA 9/2026 vp
Hallitus on jakanut suomalaiset kahtia, kun taas SDP keventäisi pieni- ja keskituloisten verotusta, palauttaisi suojaosat ja ottaisi miljardin vähemmän velkaa.

Joona Räsänen KA 9/2026 vp
Sosiaali- ja terveydenhuollon miljardin säästö syntyy hillitsemällä hyvinvointialueiden rahoituksen kasvua vuoteen 2031 mennessä, eikä talouden sotkijan kannata syyttää korjausehdotusten tekijöitä.

Tytti Tuppurainen KA 9/2026 vp
SDP:n vaihtoehdosta hyötyisi yhdeksän suomalaista kymmenestä eniten pienituloiset, kun taas valtiovarainministeri Purran politiikka jättää ennätysvelan ja EU-komission varoitukset.

Lotta Hamari KA 9/2026 vp
SDP ottaisi vähemmän velkaa kuin hallitus ja käyttäisi yli puoli miljardia enemmän sosiaali- ja terveydenhuoltoon muun muassa hoitotakuun ja suojaosien palauttamiseen.

Jani Kokko KA 9/2026 vp
Taloutta ei saada tasapainoon ilman veroratkaisuja, joten kannattaisi esimerkiksi verottaa verovapaita yhteisöjä ja palauttaa solidaarisuusvero yli 90 000 euroa vuodessa ansaitseville.

Seppo Eskelinen KA 9/2026 vp
Hallituksen pitäisi tehdä Itä-Suomelle toimeenpano-ohjelma investointien, raideyhteyksien ja matkailun tueksi, kun alueelta on leikattu aluekehitys- ja matkailurahoja.

Pia Viitanen KA 9/2026 vp
SDP:n vaihtoehdosta hyötyisivät eniten pienituloiset, eikä SDP leikkaisi maksussa olevia eläkkeitä, ja vaihtoehdossa on hyviä toimia myös lapsiperheille ja yrittäjille.

Lauri Lyly KA 9/2026 vp
Hallitus on epäonnistunut velka- ja työllisyyslupauksissaan, joten työttömyyskriisiä pitäisi ratkaista panostamalla osaamiseen, työnvälitykseen ja työttömien työkykyarvioihin.

Hanna Laine-Nousimaa KA 9/2026 vp
SDP:n vaihtoehto turvaisi arjen työllä, toimeentulolla, terveyspalveluilla ja kohtuuhintaisella asumisella, ja yli 90 prosenttia suomalaisista hyötyisi siitä hallituksen budjettia enemmän.

Pia Viitanen KA 9/2026 vp
SDP:n vaihtoehto on korjausliike, joka parantaisi työllisyyttä, keventäisi pieni- ja keskituloisten verotusta sekä peruisi sotepalvelujen asiakasmaksujen korotukset ja leikkaukset.

Riitta Kaarisalo KA 9/2026 vp
Hallituksen kaudella velka ja työttömyys ovat kasvaneet; SDP:n vaihtoehto lisäisi kuntien työllisyyspalveluihin 60 miljoonaa euroa ja keventäisi pieni- ja keskituloisten verotusta.

Timo Suhonen KA 9/2026 vp
SDP:n vaihtoehto vahvistaisi työllisyyttä kannustamalla työhön toimeentuloa heikentämättä; tietopalvelun laskelmien mukaan siitä hyötyisi 90 prosenttia suomalaisista.

Timo Harakka KA 9/2026 vp
Hallitus on vapauttanut varakkaimmat talkoista; SDP peruisi kylmäsydämisimpiä leikkauksia ja korjaisi perheyritysten omistajien edullisen osinkoverotuksen, koska myös omistajia tarvitaan kasvuun.

Jani Kokko KA 9/2026 vp
SDP:n vaihtoehdossa yritystukia leikattaisiin 150 miljoonalla eurolla, pienyrittäjiä helpotettaisiin ja varusmiesten päivärahat tuplattaisiin; myös puolustusmenoja pitäisi kasvattaa.

Timo Suhonen KA 9/2026 vp
Hallituksen työelämäuudistukset eivät ole tuoneet lainkaan työllisiä; laskelmien mukaan SDP:n vaihtoehtobudjetti lisäisi ensi vuonna työllisyyttä enemmän kuin hallituksen budjetti.

Lauri Lyly HE 109/2026 vp
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta kannattaa tavoitteita esityksessä, jossa alle kolme vuotta Suomessa asunut työtön saisi alennettua kotouttamistukea, ellei osoita riittävää kielitaitoa tai täytä työssäoloehtoa.

Timo Suhonen HE 109/2026 vp
Esityksen tavoitteet ovat pääosin kannatettavia, mutta tuen alentaminen pitäisi kytkeä vain aktiivisuuden puutteeseen, koska kotoutumiskoulutus ei useimmille mahdollista vaaditun kielitaidon saavuttamista.

Lauri Lyly HE 109/2026 vp
Vastalauseen muutos turvaisi täyden yleistuen kotoutujalle, joka noudattaa kotoutumis- ja työllistymissuunnitelmaansa ilman moitittavaa toimintaa; esitys on muuten tavoitteiltaan kannatettava.

Timo Suhonen HE 109/2026 vp
Kannattaa edustaja Lylyn tekemiä vastalauseen 1 mukaisia muutosehdotuksia.

Lauri Lyly HE 109/2026 vp
Kielitaito on kotoutumisen ainoa konkreettinen väline ja esitys auttaa näyttämään maahanmuuttajille, että sen hankkiminen kannattaa.

Saku Nikkanen SKT 186/2026 vp
Hallituksen ilmoitus 100 000 työpaikan tavoitteen saavuttamisesta on ristiriidassa kasvavan työttömyyden kanssa; kysyy, kuinka moni on oikeasti saanut uuden työn.

Saku Nikkanen SKT 186/2026 vp
Konkurssit ja pitkäaikaistyöttömyys ovat kasvaneet koko hallituskauden kuten 1990-luvun lamassa; kysyy, miksi valtiovarainministeri on seurannut kehitystä toimettomana.

Antti Lindtman SKT 186/2026 vp
Hallituksen velanotto on historiallisen suurta ja töitä ei ole. Kysyy, montako työpaikkaa aikuiskoulutustuen poistaminen on todellisuudessa tuonut.

Ville Skinnari SKT 186/2026 vp
Työttömät elävät eri todellisuudessa kuin hallitus, eikä työllisyyspalvelujen toimimattomuus johdu kansainvälisestä tilanteesta. Hallituksen pitäisi muuttaa toimintatapaansa.

Niina Malm SKT 186/2026 vp
Irtisanomisen helpottaminen ja työehtojen heikentäminen loivat epävarmuutta ja lamauttivat kotimaista kysyntää. Nyt olisi aika kokeilla SDP:n työllisyystoimia.

Ville Merinen SKT 186/2026 vp
Lupaus 100 000 työpaikasta ei toteutunut, ja joka neljäs nuori on työtön. Kysyy, montako nuorten työllistymissetteliä on myönnetty ja ratkaiseeko se ongelman.

Johannes Koskinen SKT 186/2026 vp
Hallituksen keppilinja eli työttömyysturvan ja työntekijän suojan heikentäminen ei ole tehonnut, joten mallia pitäisi ottaa Ruotsin ja Tanskan aktiivisesta työllisyyspolitiikasta.

Tytti Tuppurainen SKT 186/2026 vp
Suuryritysten miljardin yhteisöveroalennuksen sijaan pitäisi tukea pienyrityksiä ensimmäisen työntekijän palkkaamisessa, sillä SDP:n vaihtoehdosta hyötyisi yhdeksän kymmenestä suomalaisesta.

Tytti Tuppurainen SKT 186/2026 vp
Hallituksen politiikka on tuottanut ennätystyöttömyyden, historiallisen velan ja yli 100 000 uutta pienituloista, kun taas SDP:n vaihtoehdosta hyötyisi yhdeksän kymmenestä suomalaisesta.

KESK 28 puheenvuoroa

Antti Kaikkonen KA 9/2026 vp
Keskustan vaihtoehto ottaisi ensi vuonna noin 1,4 miljardia euroa vähemmän velkaa kuin hallitus ja panostaisi silti työllisyyteen, palveluihin ja arjen menojen keventämiseen.

Antti Kaikkonen KA 9/2026 vp
Hallitus on epäonnistunut tavoitteissaan ja toiminut suhdanteita vastaan korottamalla arvonlisäveroa taantumassa ja keventämällä yhteisöveroa nousun alkaessa.

Antti Kurvinen KA 9/2026 vp
Hallituksen ylimielisyys on perusteetonta, koska sen kaudella velka ja työttömyys ovat kasvaneet ennätyksellisesti; keskustan vaihtoehto ottaisi puolitoista miljardia euroa vähemmän velkaa.

Markus Lohi KA 9/2026 vp
Keskustan vaihtoehto vahvistaisi julkista taloutta 1,4 miljardia euroa hallitusta enemmän; yritysten yhteisöveron alentaminen käynnistäisi vahingollisen verokilpailun, jota Suomi ei voi voittaa.

Hannu Hoskonen KA 9/2026 vp
Kaikilla vaihtoehdoilla Suomi velkaantuu hurjaa vauhtia; syihin on puututtava nyt, erityisesti sähköntuotannon purkamiseen ja turpeen käytön alasajoon.

Olga Oinas-Panuma KA 9/2026 vp
Lapsiperheköyhyys lisääntyy hallituksen ja kuulemma myös SDP:n linjalla, vaikka maksuton koulutus ja perheiden tuet ovat taanneet vähävaraisille lapsille mahdollisuuden nousta.

Hanna Räsänen KA 9/2026 vp
Keskusta lisäisi perustienpitoon ja työmatkavähennykseen kumpaankin 100 miljoonaa euroa ja palauttaisi työttömyysturvan suojaosan, koska hallitus on unohtanut erityisesti Itä-Suomen.

Mikko Savola KA 9/2026 vp
Pienten yritysten investointeja ja työssäkäyntiä on tuettava; keskustan vaihtoehto tukisi ensimmäisen työntekijän palkkaamista, palauttaisi työttömyysturvan suojaosan sekä parantaisi työmatkavähennystä ja teitä.

Petri Honkonen KA 9/2026 vp
Keskustan välikysymys koski sosiaali- ja terveyspalvelujen rahoitusmallin korjaamista eikä lisämiljardeja; keskustan vaihtoehto vähentäisi velanottoa 1,4 miljardia ja keventäisi tavallisten ihmisten sähkölaskuja.

Tuomas Kettunen KA 9/2026 vp
Hallitus on unohtanut köyhät, minkä lisäksi on pohdittava, pitäisikö vieraskielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakkaiden määrän kasvu huomioida rahoituslainsäädännössä.

Hanna Kosonen KA 9/2026 vp
Aikuiskoulutustuen lakkauttaminen ilman uutta mallia oli näköalaton päätös, joten keskusta uudistaisi tuen nopeasti ja lisäisi peruskouluihin laadukkaita oppimateriaaleja.

Antti Kurvinen KA 9/2026 vp
Hyvinvointialueiden arviointimenettelyt voisi keskeyttää lisäämättä määrärahoja, mutta keskusta ei hyväksy SDP:n linjaa kattaa puolet sopeutuksesta veronkorotuksilla.

Markus Lohi KA 9/2026 vp
Ennätysvelkaantumisen aikana ei ole varaa tehottomiin veronalennuksiin eikä yritysten maksaman yhteisöveron alentamiseen, joka voi käynnistää Suomelle haitallisen verokilpailun.

Antti Kaikkonen KA 9/2026 vp
Hallituksen päätökset heikentävät julkista taloutta ensi vuonna 350 miljoonaa euroa vastoin talouspolitiikan arviointineuvoston ohjeita, mikä viittaa vaalien vuoksi pidettävään välivuoteen.

Petri Honkonen KA 9/2026 vp
Hyvinvointialueiden rahoitusmalli pitäisi uudistaa, koska alueiden eriytyminen hoivaan pääsyssä on perustuslain vastaista ja säästöt voitaisiin tehdä oikeudenmukaisemmin.

Markus Lohi KA 9/2026 vp Keskusta esittää työeläkkeen karttumisesta luopumista työttömyysjaksoilta nopeasti toimeenpantavana säästönä eikä kiristäisi työn verotusta missään tilanteessa.

Vesa Kallio KA 9/2026 vp Hallitus on heikentänyt julkista taloutta arviointineuvoston kehotuksista huolimatta, kun taas keskustan vaihtoehdossa valtio ottaisi ensi vuonna noin 1,4 miljardia euroa vähemmän velkaa.

Vesa Kallio HE 109/2026 vp
Kielitaitovaatimus on tärkeä ja välttämätön kotoutumiselle, mutta lain vaatimusten on oltava sellaisia, että ne on mahdollista täyttää.

Vesa Kallio HE 165/2026 vp
Viranomaisten yhteistyö on tärkeää kokonaisturvallisuudelle, mutta aidon yhteistyön toteutumiseen kaikilla hallinnon tasoilla on vielä pitkä matka.

Eeva Kalli KA 9/2026 vp Hallituksen budjetti kasvattaa velanottoa, kun taas keskustan vaihtoehto vahvistaisi julkista taloutta 1,4 miljardia euroa enemmän rasittamatta tavallisia ihmisiä.

Markku Siponen KA 9/2026 vp
Keskustan vaihtoehdossa velkaa kertyy 1,4 miljardia vähemmän ja silti siinä panostetaan yli puoli miljardia muun muassa teihin, ruoantuotantoon ja asiakasmaksujen korotusten perumiseen.

Markku Siponen KA 9/2026 vp
Vasemmiston veronkorotukset tappaisivat kasvun ja oikeiston pelkät leikkaukset heikentäisivät peruspalveluja, joten tarvitaan keskitie, jossa sopeutusten ohella korotetaan veroja maltillisesti.

Markku Siponen KA 9/2026 vp Sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakasmaksujen korotukset ovat kohtuuttomia, joten keskusta peruisi ne ja keräisi alkoholin etämyynnistä 150 miljoonaa euroa lisäverotuloja.

Markus Lohi SKT 186/2026 vp
Keskustan vaihtoehtobudjetti ottaisi 1,4 miljardia euroa vähemmän velkaa. Kysyy, miksi hallitus ei vahvista julkista taloutta ensi vuonna, vaikka hallituspuolueet ovat sitoutuneet velkajarruun.

Antti Kurvinen SKT 186/2026 vp
Valtiovarainministeri on ottanut historian eniten velkaa ja Suomi on EU:n talouden tarkkailussa. Keskusta ottaisi 1,5 miljardia euroa vähemmän velkaa.

Eeva Kalli SKT 186/2026 vp Keskusta ei ole vastustanut kaikkia säästöjä. Kysyy, miksi hallitus heikentää julkista taloutta ensi vuonna, vaikka Kansainvälinen valuuttarahasto ja Euroopan komissio suosittavat lisäsopeutusta.

Mika Lintilä SKT 186/2026 vp Hallitus on epäonnistunut talous- ja työllisyyspolitiikassa ja velkaannuttaa Suomea ennätyksellisesti, eikä 110 000 uuden työpaikan arvio vastaa yli 100 000 uutta työtöntä.

Olga Oinas-Panuma SKT 186/2026 vp
Työllisyysalueiden byrokratiaa pitäisi keventää, ja hallituksen pitää kertoa, miten se kattaa 100 000 lisätyöllisellä tavoitellun kahden miljardin euron vajeen.

VIHR 12 puheenvuoroa

Saara Hyrkkö KA 9/2026 vp Vihreiden vaihtoehto panostaisi luonnonsuojeluun ja koulutukseen yli miljardin hallitusta enemmän ilman lisävelkaa ja vähentäisi lapsiperheköyhyyttä lähes 30 000 lapsella.

Oras Tynkkynen KA 9/2026 vp
Valtiovarainministeri Purra petti toiveet asiallisesta keskustelusta puhumalla Che Guevarasta, vaikka Suomessa on EU:n korkein työttömyys ja hallitus on ajanut yli 20 000 lasta köyhyyteen.

Saara Hyrkkö KA 9/2026 vp Vihreät hinnoittelevat ympäristöhaitat tarkoituksella, jotta kestävät valinnat olisivat edullisimpia; ilman tällaisia ratkaisuja hallituksen, SDP:n ja keskustan talouspolitiikka ei ole uskottavaa.

Jenni Pitko KA 9/2026 vp Vihreät karsisivat ympäristölle haitallisia tukia 800 miljoonaa euroa, mikä olisi järkevin säästökeino ja loisi reilut kilpailuolosuhteet kestävälle liiketoiminnalle.

Tiina Elo KA 9/2026 vp Hallitus kasvattaa luonto- ja ilmastovelkaa, kun taas vihreät vauhdittaisivat kiertotaloutta verotuksella esimerkiksi alentamalla korjauspalvelujen arvonlisäveroa.

Saara Hyrkkö KA 9/2026 vp
Lapsiperheköyhyyden kasvu, luonnon köyhtyminen, järjestöjen alasajo ja asiakasmaksujen korotukset eivät ole Suomen etu, minkä vuoksi oppositio esittää vaihtoehtoja.

Hanna Holopainen KA 9/2026 vp
Hallitus on pettänyt Kaakkois-Suomelle annetut lupaukset, sillä Karjalan radan kaksoisraide jäi lyhyeksi eikä tuulivoiman esteitä Itä-Suomessa ole poistettu.

Inka Hopsu KA 9/2026 vp
Oppimistulosten heikentyessä koulutuksesta ei pidä säästää, joten vihreät panostaisivat siihen 800 miljoonaa euroa hallitusta enemmän ja lisäisivät korkeakoulujen aloituspaikkoja.

Tiina Elo KA 9/2026 vp Vihreiden vaihtoehtobudjetti hinnoittelisi luontohaitat veroilla, vahvistaisi kiertotaloutta ja karsisi ympäristölle haitallisia tukia yli 800 miljoonalla eurolla luontokadon pysäyttämiseksi.

Inka Hopsu SKT 186/2026 vp Alle 25-vuotiaiden työttömyysaste on 25 prosenttia ja nuorisotakuu ei toteudu. Vihreät lisäisivät korkeakoulupaikkoja, ja hän kysyy hallituksen uusia toimia nuorille.

Mari Holopainen SKT 186/2026 vp
Vihreät karsisivat ympäristölle haitallisia tukia esimerkiksi kaivosjäteverolla ja turpeen tuen leikkauksella sekä panostaisivat koulutukseen 800 miljoonaa euroa enemmän kuin hallitus.

Saara Hyrkkö SKT 186/2026 vp
Leikkaukset aikuiskoulutustukeen, suojaosiin ja ammatilliseen koulutukseen ovat vahingoittaneet nuoria. Kysyy, miksi hallitus ei ole korjannut nuorisotakuuta.

VAS 14 puheenvuoroa

Minja Koskela KA 9/2026 vp
Vasemmistoliiton vaihtoehto nostaisi 102 000 ihmistä köyhyysrajan yläpuolelle ja velkaantuisi lähes miljardin vähemmän perumalla yhteisöveron alennuksen ja ottamalla käyttöön miljonääriveron.

Minja Koskela KA 9/2026 vp Myös leikkauksilla on talousvaikutuksia, ostovoima on kasvanut palkkaneuvottelujen ansiosta ja aikuiskoulutustuki on rahoitettu ennenkin Työllisyysrahastosta eikä valtion budjetista.

Aino-Kaisa Pekonen KA 9/2026 vp
Hallituksen työllisyysarviot perustuivat sosiaaliturvaleikkauksiin, mutta työllisyys on silti laskenut; vasemmistoliiton hallituskaudella sosiaaliturvaa parannettiin ja työllisyys nousi ennätystasolle.

Veronika Honkasalo KA 9/2026 vp
Hallitus on suhtautunut välinpitämättömästi ilmastonmuutokseen ja luontokatoon; vasemmistoliiton vaihtoehto vähentäisi päästöjä, vahvistaisi hiilinieluja ja luonnon monimuotoisuutta sekä ohjaisi taloutta kestävämmäksi.

Hanna Sarkkinen KA 9/2026 vp
Hallituksen politiikka toi satatuhatta uutta köyhää ja ennätysvelkaa, kun taas vasemmistoliitto peruisi sosiaaliturvaleikkaukset, ottaisi 900 miljoonaa vähemmän velkaa ja verottaisi kantokyvyn mukaan.

Laura Meriluoto KA 9/2026 vp Hallitus on lisännyt köyhyyttä yli sadallatuhannella ihmisellä, mutta vasemmistoliitto nostaisi yli satatuhatta köyhyydestä palauttamalla suojaosat ja parantamalla asumis- ja toimeentulotukea.

Hanna Sarkkinen KA 9/2026 vp
Sosiaaliturvaleikkauksiin perustuva työllisyyspolitiikka ei ole luonut työpaikkoja vaan lisännyt köyhyyttä, joten työllisyyspolitiikan suuntaa on muutettava.

Aino-Kaisa Pekonen KA 9/2026 vp
Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen korotukset estävät hoitoon hakeutumista, joten vasemmistoliiton vaihtoehto peruisi hallituksen tekemät korotukset.

Johannes Yrttiaho KA 9/2026 vp
Vasemmistoliiton vaihtoehto nostaisi yli 100 000 ihmistä köyhyydestä vähemmällä velalla ilman sotilasmenojen leikkauksia, eikä niistä keskustelemista vaaleissa saa yrittää kieltää.

Veronika Honkasalo KA 9/2026 vp
Hallitus leikkaa massiivisesti nuorten toimeentuloa, ja SDP:n vaihtoehdossakin opiskelijoiden nettotulot laskevat, joten puolueiden pitäisi rehellisesti puolustaa sosiaaliturvaa vahvistavia vaihtoehtoja.

Hanna Sarkkinen KA 9/2026 vp
Hallituksen leikkaukset ovat pudottaneet 100 000 ihmistä köyhyyteen; vasemmistoliitto peruisi sosiaaliturva- ja soteleikkaukset ja keskittyisi oikeisiin työttömiin laskennallisten työllisten sijaan.

Pia Lohikoski SKT 186/2026 vp
Työpaikkoja on 57 000 vähemmän kuin hallituskauden alussa. Työtä pitäisi jakaa lyhentämällä työaikaa ja panostaa koulutukseen, ja pitkäaikaistyöttömille pitäisi säätää työtakuu.

Minja Koskela SKT 186/2026 vp
Sosiaaliturvaleikkaukset eivät tuoneet työllisiä vaan lisää köyhiä lapsia. Vanhempien patistaminen töihin on ylimielistä, kun töitä ei ole.

Veronika Honkasalo SKT 186/2026 vp
Nuorisotyöttömyys on kansallinen hätätilanne, jota ei korjata työllistämisseteleillä, koska 90 prosenttia nuorista työttömistä jää setelin ulkopuolelle.

R 3 puheenvuoroa

Otto Andersson KA 9/2026 vp
Opposition vaihtoehtojen rahoitus on heikolla pohjalla; keskustaa lukuun ottamatta ne leikkaisivat kannattavuuskriisissä olevasta kotimaisesta maataloudesta.

Henrik Wickström KA 9/2026 vp
Oppositio on hyväksynyt lähes kaikki sosiaaliturvan sopeutustoimet; vasemmistoliiton malli vähentäisi työllisiä 70 000:lla ja SDP:n malli lisäisi pienituloisia 18 000:lla.

Otto Andersson KA 9/2026 vp On vaikea ymmärtää, miten SDP parantaisi hoitoonpääsyä ja samalla säästäisi sosiaali- ja terveydenhuollosta yli miljardi euroa seuraavalla vaalikaudella.

KD 3 puheenvuoroa

Peter Östman KA 9/2026 vp Suomen ongelma on talouskasvun eikä verojen puute, joten vasemmisto-opposition veronkorotukset heikentäisivät investointeja ja yrittämistä.

Päivi Räsänen KA 9/2026 vp SDP:n esitys rajata kotihoidon tuki kahteen ikävuoteen lisäisi valtiovarainministeriön arvion mukaan julkisia menoja 84 miljoonaa euroa; valtaosa pienten lasten vanhemmista vastustaa sitä.

Päivi Räsänen SKT 186/2026 vp
Lapsiperheiden verokevennykset ja nuorten työllistämistoimet ovat tärkeitä, mutta työllistämisseteli pitäisi laajentaa vaikeasti saataviin pakollisiin harjoittelu- ja työssäoppimispaikkoihin.

LIIK 3 puheenvuoroa

Harry Harkimo KA 9/2026 vp Pelkkä leikkaaminen tai veronkorotus ei riitä: taloutta on tasapainotettava useamman vaalikauden ajan ja yrityksiä kannustettava investoimaan esimerkiksi investointeihin sidotulla yhteisöveron alennuksella.

Harry Harkimo KA 9/2026 vp
Hallituksen olisi pitänyt säästää myös viimeisenä vuonna valtavan velanoton vuoksi; on epäjohdonmukaista väittää säästöjen kaatavan kasvun mutta vaatia velkajarrulla miljardien säästöjä.

Harry Harkimo SKT 186/2026 vp
Viennin määrät ovat laskeneet eikä hallitus ole saavuttanut yhtäkään tavoitettaan. Kysyy, mitä hallitus tekisi toisin saavuttaakseen edes yhden tavoitteen.

MUUT 31 puheenvuoroa

Riikka Purra KA 9/2026 vp
Sosiaalidemokraattien vaihtoehto hyväksyy hallituksen sosiaaliturvasäästöt, lisää pienituloisten määrää ja kiristää verotusta, mutta keventää ammattiliittojen jäsenmaksujen verotusta.

Petteri Orpo KA 9/2026 vp Oppositio on hyväksynyt hallituksen sosiaaliturvasäästöt ja esittää itse sosiaali- ja terveyspalvelujen säästöjä vastoin aiempia puheitaan, ja vasemmiston veronkorotukset tappaisivat kasvun.

Riikka Purra KA 9/2026 vp Opposition vaihtoehtobudjetteja on aiheellista arvostella, sillä esimerkiksi keskustan sosiaali- ja terveyspalveluja koskevat vaatimukset maksaisivat satoja miljoonia, mutta vaihtoehdossa niihin ei esitetä rahaa.

Matias Marttinen KA 9/2026 vp Kotimarkkinoiden elvyttämiseksi sopeutuksen pitää painottua menoleikkauksiin, joten SDP:n ja vasemmistoliiton esittämät työn ja yritysten verotuksen kiristykset ovat haitallisia.

Sari Multala KA 9/2026 vp Hallitus on saanut talouden kasvuun ja päästöt laskuun, kun taas oppositiovaihtoehdot lisäisivät työttömyyttä ja SDP:n vaihtoehto suhteellisesti pienituloisia enemmän kuin hallituksen linja.

Riikka Purra KA 9/2026 vp SDP hyväksyy vaihtoehdossaan käytännössä suurimman osan hallituksen säästöistä, ja eläkkeidenkin on oltava mukana sopeutuksessa sukupolvien oikeudenmukaisuuden vuoksi.

Riikka Purra SKT 186/2026 vp Virkamiesten kolumni koskee hallituksen uudistusten laskennallisia työllisyysvaikutuksia eikä syntyneitä työpaikkoja; heikko suhdanne voi heikentää työllisyyttä hyvistä toimista huolimatta.

Riikka Purra SKT 186/2026 vp Hallitus ei ole ollut toimeton. Talouskasvu on tärkein keino saada työpaikkoja, ja kasvu on nyt käynnissä, eivätkä kaikki maan ongelmat ole hallituksen syytä.

Riikka Purra SKT 186/2026 vp Keskusta on vastustanut lähes kaikkia hallituksen lähes viiden miljardin euron säästöjä, joten sen velkahuolta on vaikea ottaa vakavasti. Hallitus on lisännyt säästöjä kolmesti.

Riikka Purra SKT 186/2026 vp Valtiovarainministeriön arvioimat työllisyysvaikutukset eivät tarkoita samaa kuin todelliset työpaikat. Riippumattoman arvion mukaan SDP:n vaihtoehtobudjetti lisäisi pienituloisten määrää.

Matias Marttinen SKT 186/2026 vp Hallitus on lisännyt korkeakoulujen aloituspaikkoja ja luonut opintosetelin sekä nuorten työllistymissetelin, joka on johtanut myös pysyviin työsuhteisiin.

Riikka Purra SKT 186/2026 vp Keskustan pienempi velka perustuu silmänkääntötemppuun: puolue hyväksyy budjetissaan salissa vastustamansa säästöt ja peruisi veronkevennykset, joiden perumisen se on jo käyttänyt moneen kertaan.

Matias Marttinen SKT 186/2026 vp Vienti kasvaa, mutta suurin ongelma on kotimarkkinoiden epävarmuus. Työajan lyhentäminen samalla palkalla ja vasemmiston veronkiristykset lisäisivät työttömyyttä.

Matias Marttinen SKT 186/2026 vp Lain mukaan työnhakija on otettava palvelujen piiriin lyhyessä ajassa. Hallitus on vähentänyt kuntien byrokratiaa ja lisännyt rahoitusta nuorisotyöttömyyden torjuntaan sekä työttömyysturvalla opiskeluun.

Riikka Purra SKT 186/2026 vp Sosiaaliturvan kannustinongelmien korjaaminen on järkevää, vaikka se ei auta heikossa suhdanteessa. Vasemmistoliiton vaihtoehdon työllisyysvaikutukset olisivat yli 70 000 heikommat.

Matias Marttinen SKT 186/2026 vp Rakenneuudistusten vaikutuksia on vaikea laskea, mutta ne rohkaisevat pieniä yrityksiä palkkaamaan, minkä ansiosta työllisten määrä kasvaa tulevina vuosina voimakkaasti.

Riikka Purra SKT 186/2026 vp Hallitus on vähentänyt yritystukia bruttona yli 400 miljoonaa euroa ja lisännyt rahaa koulutukseen, koska osaaminen on talouskasvun ja innovaatioiden pohja.

Riikka Purra SKT 186/2026 vp Keskusta on vastustanut lähes kaikkia säästöjä. Se vaati sosiaali- ja terveydenhuoltoon lisärahaa mutta jätti sen pois vaihtoehtobudjetistaan eikä nimeä lisäsäästöjä.

Matias Marttinen SKT 186/2026 vp Nuorisotyöttömyyden ratkaisemiseen tarvitaan ennen kaikkea vahvaa talouskasvua ja kotimarkkinoiden elpymistä. Työllistymisseteli on vain yksi keino.

Riikka Purra SKT 186/2026 vp Opposition veronkiristykset osuisivat työhön, yrittämiseen ja kulutukseen. Hallitus on keventänyt työn verotusta lähes 1,8 miljardilla eurolla, mikä kasvattaa ostovoimaa.

Riikka Purra SKT 186/2026 vp Kausi on ollut ennakoitua vaikeampi, mutta ilman säästöjä ja uudistuksia velka ja ongelmat olisivat suuremmat. Ruotsi on esimerkki uudistusten hyödystä.

Matias Marttinen SKT 186/2026 vp Nuorten työllisyyttä tuetaan laajasti, esimerkiksi kymmenen suurimman kaupungin kanssa korkean työttömyyden asuinalueille kohdistetuilla toimilla. Hallitus ottaa tilanteen vakavasti.

Matias Marttinen SKT 186/2026 vp Ehdotettu veropolitiikka jäädyttäisi koti- ja palvelumarkkinat juuri talouden elpyessä, ja työllistävät yrittäjät tarvitsevat raskaan verotaakan keskellä kannustimia verotukseen.

Riikka Purra SKT 186/2026 vp Arvosanat annetaan vasta tulosten näkyessä, ja velanottoa selittävät edellisen kauden velan nousseet korkomenot, turvallisuus- ja puolustusmenot sekä hyvinvointialueiden menot.

Riikka Purra SKT 186/2026 vp Laskennallisten arvioiden ja todellisten työpaikkojen ero on jo selitetty, ja Uudenmaan tilannetta selittää ulkomaalaisten työllisyysasteen voimakas lasku alle 55 prosenttiin.

Riikka Purra SKT 186/2026 vp Työllisyysalueuudistuksen valuviat ovat edellisen hallituksen perua, ja koska kahden miljardin työllisyystavoite ei toteutunut, hallitus on tehnyt sovittua enemmän lisäsäästöjä.

Matias Marttinen SKT 186/2026 vp Työllistämisseteli laajennetaan vuoden alusta korkeakouluopiskelijoihin, jotta nuoret löytäisivät pakollisia harjoittelupaikkoja ja saisivat työkokemusta yksityisen sektorin työnantajilta.

Matias Marttinen SKT 186/2026 vp Työpaikat syntyvät yrityksiin, ja nuorisotyöttömyyslukuja nostaa osin toimeentulotuen saajien rekisteröitymisvelvoite, joka tuo nuoret palvelujen ja koulutuksen piiriin.

Riikka Purra SKT 186/2026 vp SDP:n vaihtoehto hyväksyy suurimman osan hallituksen leikkauksista, lisää pienituloisten määrää ja verotusta sekä parantaa suomalaisen asemaa vain kaksi euroa.

Riikka Purra SKT 186/2026 vp SDP ei myönnä, että sen vaihtoehto parantaisi suomalaisen asemaa vain kaksi euroa ja lisäisi riippumattomien arvioiden mukaan pienituloisten määrää.

Anna-Kaisa Ikonen HE 343/2026 vp Ahvenanmaan itsehallintolakia tulee kansallisen turvallisuuden vuoksi muuttaa kiireellisesti niin, että turvalunastuslaki koskee Ahvenanmaata ja turvallisuutta uhkaava elinkeinotoiminta voidaan estää.

Lähteet ja tekotapa. Eduskunnan asiakirjat, täysistuntojen pöytäkirjat ja valiokuntien julkiset asiakirjat (eduskunnan avoin data, CC BY 4.0); kotimainen media; esitysten valmistelutiedot: valtioneuvoston hankeikkuna (CC BY 4.0), tilanne 23.11.2026. Valtiopäivä on koottu tekoälyavusteisesti: asiakirjojen ja puheenvuorojen tiivistelmät on tuotettu koneellisesti. Kansikuva on luotu tekoälyllä. Luvut ja asiakirjatunnukset tarkistetaan koneellisesti lähteistä. Tarkista sanamuodot linkitetystä alkuperäisestä lähteestä ennen lainaamista.